

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Науково-дослідного центру

індустріальних проблем розвитку

НАН України

д.е.н., професор

Вікторія ХАУСТОВА

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Перепеліцина Григорія Борисовича на тему «Теоретичні аспекти управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки», представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент»

1. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21.03.2022, №502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024), а саме:

щодо пунктів 6 і 7 – дисертація подана у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконана українською мовою, є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогам структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», зокрема, узагальнення і розвиток теоретико-методичного забезпечення щодо управління деревообробною галуззю на засадах циркулярної економіки.

2. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами. Сучасна парадигма сталого розвитку визначає необхідність фундаментального перегляду підходів до використання природних ресурсів, серед яких лісова біомаса посідає ключове місце як відновлюваний, але обмежений ресурс. Розвиток деревообробної галузі в умовах глобальних кліматичних викликів та переходу до кліматичної нейтральності вимагає впровадження принципів циркулярної економіки, де особливий акцент зміщується на каскадне використання деревини.

Деревообробна галузь (оброблення деревини та виробництво виробів з деревини) є однією з найбільш динамічних галузей лісопромислового комплексу, що зумовлено зростаючим попитом на продукцію з деревини на внутрішньому та зовнішньому ринках. У контексті інтеграції України до європейського економічного простору та необхідності забезпечення сталого розвитку, питання управління розвитком деревообробної галузі на засадах циркулярної економіки набуває особливої актуальності.

Фундаментальні засади циркулярної економіки висвітлені у працях таких вчених, як: N.M.P. Bocken, M. Geissdoerfer P. Ghisellini, J. Kirchherr, J. Korhonen, D. Reike, V. Prieto-Sandoval та інші. У свою чергу, розвиток промислового сектору в контексті циркулярної економіки є предметом досліджень таких вчених, як: Н. Гавкалова, І. Губарева, І. Іляш, М. Кизим, О. Кушніренко, Н. Попадинець, В. Прохорова, І. Синякевич, Л. Созанський, Ю. Туниця, О. Фурдичко, О. Шаблій та інші. Проте, й досі залишаються невирішеними питання управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярного підходу. Враховуючи вищевикладене, дисертаційна робота Перепеліцина Г.Б. присвячена актуальній тематиці, яка потребує подальших розвідок.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України за такими науково-дослідними темами: «Реструктуризація ланцюгів створення вартості в лісопромисловому комплексі України в повоєнний період» (номер державної реєстрації 0123U103154), у межах якої здобувачем оцінено динаміку світової заготівлі та експортно-імпортних операцій лісопромислового комплексу країн світу, розроблено методичний підхід до оцінки конкурентних переваг продукції лісопромислового комплексу України на світовому ринку; «Впровадження циркулярного підходу в секторах економіки» (номер державної реєстрації 0124U005146), у межах якої здобувачем обґрунтовано ключові дефініції впровадження циркулярного підходу в секторах економіки, що підтверджує актуальність та цінність його напрацювань. Вищенаведене підтверджує обґрунтованість, актуальність і цінність представлених у дисертаційній роботі напрацювань.

2. Мета і задачі дослідження.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій з управління розвитком деревообробної галузі на засадах циркулярної економіки.

Для досягнення поставленої мети в дисертаційній роботі здобувачем було сформульовано та вирішено *низку наукових завдань*, а саме:

узагальнити теоретичні підходи до впровадження каскадно-циркулярного підходу в деревообробній галузі;

оцінити стан деревообробної галузі України та країн світу;

здійснити інтегральну оцінку рівня каскадності деревообробної галузі країн світу;

визначити шляхи підвищення використання відходів з деревини;

оцінити конкурентоспроможність продукції деревообробної галузі країни в розрізі рівнів каскадного використання деревини;

визначити проблеми та перспективи впровадження циркулярних бізнес-моделей в деревообробній галузі;

обґрунтувати пріоритети розвитку управління деревообробною галуззю на засадах циркулярної економіки.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Дисертаційна робота виконана здобувачем особисто, містить наукові положення та нові наукові результати, що характеризуються як науково значимі з огляду на потреби теорії та практики за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку теоретико-методичного забезпечення та розробці практичних рекомендацій з управління розвитком деревообробної галузі на засадах циркулярної економіки, що ґрунтуються на: оцінці рівня каскадності деревообробної промисловості країн світу, як запоруки успіху ініціатив із забезпечення сталого розвитку; виробничо-продуктивній схемі циркулярного підходу в деревообробній галузі України, яка включає всі етапи переробки деревини: заготівлю деревини, первинну та вторинну переробку, спалювання і отримання теплової енергії; впровадження циркулярних бізнес-моделей в деревообробній промисловості, які унормовано за рівнем каскаду.

Найсуттєвішими теоретичними та практичними результатами, які характеризують наукову новизну дослідження та особистий внесок дисертанта, є такі:

удосконалено:

організаційний підхід до обґрунтування напрямів розвитку деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки, що включає: ідентифікацію основних змістовних детермінант циркулярності в деревообробній галузі → оцінювання рівня каскадності деревообробної галузі України та країн світу → обґрунтування напрямів розвитку деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки, що дозволяє формалізувати процес прийняття управлінських рішень щодо впровадження каскадно-циркулярного підходу;

методичний підхід до визначення напрямів інтенсифікації переробки відходів з деревини, який, на відміну від наявних, включає оцінку стану світового лісового господарства країн світу, визначення ступеня використання енергетичного потенціалу деревини в світі та Україні, розробку сценарію підвищення використання паливного потенціалу деревини в Україні, що дозволяє оптимізувати баланс залучення відходів з деревини в енергетичні та матеріальні цикли;

структурно-логічна схема оцінки стану деревообробної галузі України та країн світу на засадах каскадної циркулярності, яка, на відміну від наявних, охоплює повний цикл руху матеріальних ресурсів (ресурси, матеріали, первинна переробка деревини, вторинна переробка деревини, енергетичне використання біомаси), що дозволяє здійснити комплексний аналіз матеріальних та енергетичних потоків деревини;

набули подальшого розвитку:

методичний підхід до обґрунтування напрямів структурних перетворень в деревообробній галузі України, що поєднує моделювання структури та потоків ресурсного циклу, матричний аналіз прямих і повних витрат та операціоналізацію R–принципів циркулярної економіки, забезпечуючи кількісну верифікацію переходу від лінійних, витратних моделей до структурно стійких циркулярних бізнес-моделей;

методичний підхід до оцінки рівня каскадності деревообробної галузі країни та систему індикаторів, яка, на відміну від наявних, структурована за чотирма компонентами (сталість ресурсної бази, ефективність первинної переробки деревини, використання вторинної та рекуперованої сировини, енергетичне використання біомаси), що дозволяє визначити диспропорції між матеріальними та енергетичними каскадами в деревообробному секторі;

методичний інструментарій для обґрунтування структурних трансформацій деревообробної галузі, що ґрунтується на виробничо-продуктивній схемі циркулярного підходу, передбачає інтегральну оцінку конкурентоспроможності видів продукції деревообробної галузі України та країн світу, а також розрахунок індексів RCA та СТВ у розрізі рівнів каскадного використання деревини. Це дозволяє виявити точки зростання експортного потенціалу галузі завдяки переходу до вищих рівнів каскадування деревини.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, що винесено на захист, забезпечується синтезом сучасних наукових розробок вітчизняних та зарубіжних вчених щодо управління розвитком деревообробної галузі на засадах циркулярної економіки.

Достовірність досліджень та отриманих результатів обумовлюється належною інформаційною базою, яку склали: законодавчі положення Конституції України та Законів України, підзаконні та нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, матеріали Державної служби статистики України, статистична звітність та дані досліджень міжнародних організацій (ФАО, Організації економічного співробітництва і розвитку), дані міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science, наукові публікації за тематикою дисертаційної роботи та суміжними з нею, інформаційні матеріали та звітність вітчизняних компаній, інтернет-ресурси та результати власних досліджень здобувача.

5. Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами та доповненнями, внесеними наказом МОН України № 759 від 31.05.2019). Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв’язування завдань дослідження.

6. Структура і обсяг роботи дисертації відповідають вимогам виконаної освітньо-наукової програми. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків в кінці розділів та загальних висновків. Роботу викладено на 236 сторінках машинописного тексту (9,8 авт. арк), який

включає 46 таблиць (2 з яких займають 2 сторінки) та 45 рисунків (1 з яких займає 1 сторінку). Списки використаних джерел налічують загалом 156 найменувань і викладені на 22 сторінках. Робота містить 5 додатків на 17 сторінках.

7. Всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою, отже вимоги пунктів 8 і 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21.03.2022, №502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024).

За темою дисертації опубліковано 13 наукових праць, а саме: 2 розділи у колективних монографіях (з них 1 розділ, що індексується у базі Scopus); 6 статей у наукових фахових виданнях категорії «Б»; 5 тез доповідей у матеріалах конференцій. Загальний обсяг публікацій складає 8,5 ум-друк аркушів, з яких здобувачу належить 4,3 ум-друк аркушів.

Шість опублікованих статей відповідають п. 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21.03.2022, №502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024). Окрім того, результати наукового дослідження Перепеліцина Г.Б. пройшли апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, за результатами яких опубліковано 5 тез доповідей в матеріалах конференцій.

В опублікованих працях здобувач повністю відображена сутність та зміст отриманих матеріалів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертації:

Монографії:

1. Перепеліцин Г.Б. Аналіз контекстуальних і часових закономірностей розвитку поглядів на розвиток циркулярної економіки. Колективна монографія. Система управління відходами в циркулярній економіці: фінансові, соціальні, екологічні та енергетичні детермінанти: монографія / за заг. ред. А. С. Росохатої, М. Г. Мінченко. – Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 124-132. (0,9 ум.-друк. арк)

Посилання: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e10b8ee5-ae0b-457a-adbe-29b15f997c76/content>

2. Hubarieva, I., Poliakova, O., Kriachko, Y., Kharchenko, R., **Perepelitsyn, G.** (2027). Increasing the Efficiency of Using the Energy Potential of Wood: Solutions for Ukraine. In: Zaporozhets, A. (eds) Systems, Decision and Control in Energy VIII. Studies in Systems, Decision and Control, vol 688. Springer, Cham. (Scopus) (1,0/0,4 друк. арк)

DOI: 10.1007/978-3-032-30580-0_15

Посилання: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-032-30580-0_15

Особистий внесок: Оцінено стан світового лісового господарства та використання енергетичного потенціалу паливної деревини в Україні та країнах світу. На основі побудованих регресійних моделей сформовано сценарій підвищення ефективності використання паливного потенціалу деревини в Україні.

Публікації в наукових виданнях України, що входять до переліку фахових видань:

3. Крячко Є.М., **Перепеліцин Г.Б.** Обґрунтування стратегічних напрямів розвитку деревообробної промисловості країн світу. *Проблеми економіки*. 2022. №3. С.4-11. (0,8/0,4 друк. арк)

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-3-4-11>

Посилання: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2022-3_0-pages-4_11.pdf

Особистий внесок: здійснено інтегральне оцінювання сировинного потенціалу деревообробної промисловості країн світу за складовими: лісистість території, запаси деревостану, загальний обсяг виготовлення деревини, обсяг виготовлення ділової деревини, що дозволило визначити рівень і диспропорції розвитку забезпечення сировиною деревообробної промисловості країн світу.

4. Крячко Є.М., **Перепеліцин Г.Б.** Оцінка динаміки світового та українського ринків продукції деревообробної промисловості *Проблеми економіки*. 2023. №1. С.32-41. (0,8/0,4 ум.-друк. арк)

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-1-32-41>

Посилання: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2023-1_0-pages-32_41.pdf

Особистий внесок: Здійснено порівняння динаміки світового й українського ринків продукції деревообробної промисловості за показниками: обсяг виробництва, експорт, імпорт, внутрішнє споживання, експорторієнтованість та імпортозалежність.

5. Гриценко Л. Л., Кожушко І. О., Чепурко В. О., **Перепеліцин Г. Б.** Ризик-орієнтоване управління в системі економічної безпеки корпоративного підприємства. *Бізнес Інформ*. 2023. №8. С. 281–288. (0,9/0,2 ум.-друк. арк)

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-281-288>

Посилання: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-8_0-pages-281_288.pdf

Особистий внесок: узагальнено методологічні засади управління економічною безпекою підприємства на засадах ризик-орієнтованого підходу

6. Губарева І.О., Крячко Є.М., **Перепеліцин Г.Б.** Оцінка конкурентоспроможності ЛПК України та країн світу в контексті доданої вартості. *Економіка та суспільство*. 2024. 66. (0,9/0,3 ум.-друк арк)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-47>

Посилання:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4572>

Особистий внесок: запропоновано методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності ЛПК України та країн світу з урахуванням рівнів доданої вартості продукції.

7. Губарева І. О., Колбасін Є. С., Філатова Т. А., Юденко Є.В., **Перепеліцин Г. Б.** Ідентифікація кластерів лісопромислового комплексу в регіонах України. *Бізнес Інформ.* 2024. 11. С. 140–154. (1,0/0,2 ум.друк-арк)

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-11-140-154>

Посилання: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-11_0-pages-140_154.pdf

Особистий внесок: здійснено оцінку масштабності та значущості ЛПК регіонів країни та позиціонування регіонів країни у площині координат «Масштабність – Значущість ЛПК», оцінено обсяги вивозу деревини та лісистості територій регіонів України з подальшим їх позиціонуванням у матриці в координатах «Обсяг вивезення деревини – Лісистість території»

8. Перепеліцин Г. Б. Оцінка рівня каскадного використання деревини в Україні та країнах світу. *Бізнес Інформ.* 2026. №2. С. 167–178. (0,8 ум.-друк арк.)

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-2-167-178>

Посилання: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2026-2_0-pages-167_178.pdf

Публікації апробаційного характеру:

9. Перепеліцин Г.Б. Стан і тенденції дослідження проблеми циркулярної економіки в світі. Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: Міжн. наук.-практ. конф., секція 1: Біоекономіка і соціальні виклики у формуванні продовольчої безпеки та якості життя (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, С. 273-275. (0,3 ум.-друк арк.)

Посилання: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u381/sekciya_1.pdf

10. Губарева І.О., **Перепеліцин Г.Б.**, Марущенко О.О. Цифровізація бізнес-процесів підприємства. Modernization of today's science: experience and trends: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VI International Scientific and Theoretical Conference, August 18, 2024. Singapore, Republic of Singapore: International Center of Scientific Research. С. 15-17. (0,3/0,1 ум.-друк арк.)

DOI: 10.36074/scientia-16.08.2024

Посилання:

<https://previous.scientia.report/index.php/archive/issue/view/16.08.2024>

Особистий внесок: розроблено організаційний підхід до Управління цифровізацією бізнес-процесів на підприємстві

11. **Перепеліцин Г.Б.**, Самойленко В.С., Марущенко О.О. Тенденції та напрями досліджень в сфері сталого розвитку Science and society: modern trends in a changing world. Proceedings of the 10th International scientific and practical

conference. MDPC Publishing. Vienna, Austria. 2024. Pp. 21-27. (0,3/0,1 ум.-друк арк.)

Посилання: URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scienceand-society-modern-trends-in-a-changing-world-2-4-09-2024-viden-avstriya-arhiv/>

Особистий внесок: сформовано методологію бібліометричного аналізу напрямів наукових досліджень в сфері сталого розвитку на основі публікацій у виданнях, що індексуються у Scopus, та відповідно до неї проведені дослідні процедури з використанням інструментарію VOSviewer.

12. Колбасін Є.С., **Перепеліцин Г.Б.** Кластеризація лісопромислового комплексу в регіонах України. Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22 листопада 2024 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2024. С. 304-307. (0,3/0,1 ум.-друк арк.)

Посилання: https://www.business-inform.net/downloads/tezy-konkurentospromozhnist-ta-innovatsiji-11_2024.pdf

Особистий внесок: проаналізовано сформовані регіональні кластери України, які пов'язані з переробкою лісової сировини

13. Губарева І.О., **Перепеліцин Г.Б.** Сценарії розвитку деревообробної промисловості України у повоєнний період. Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів: матеріали III Міжнародна науково-практична конференція (30 травня 2025 р., м. Херсон – Кропивницький), 2025. С. 170-172. (0,2/0,1 ум.-друк арк.)

Посилання: https://www.ksau.kherson.ua/files/konferencii/2025/08/IV_International_conf-2025_2.pdf

Особистий внесок: сформовано сценарії розвитку деревообробної промисловості України у повоєнний період

Апробація результатів дослідження. Основні положення, результати та висновки дисертаційної роботи обговорювалися на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу» (м. Київ, 2023 р.); «Modernization of today's science: experience and trends: collection of scientific papers» (м. Сінгапур, Республіка Сінгапур, 2024 р.); «Science and society: modern trends in a changing world» (м. Вена, Австрія, 2024 р.); «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» (м. Харків, 2024 р.); «Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів» (м. Кропивницький, 2025 р.).

Аналіз кількості наукових публікацій, повноти опублікування результатів дисертації та особистого внеску здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації засвідчив, що результати дослідження, які викладені в дисертаційній роботі, отримані автором самостійно та достатньою мірою відображені в публікаціях, доповідалися і обговорювалися на науково-практичних конференціях.

8. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Перепеліцина Г.Б. полягає в тому, що основні концептуальні та методичні положення, узагальнення і висновки, зроблені здобувачем, доведені до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій щодо управління розвитком деревообробною галуззю України на засадах циркулярної економіки.

У дисертації здобувачем *на теоретичному рівні* отримано такі наукові результати:

узагальнено теоретичні підходи до визначення сутності понять: циркулярна економіка, циркулярний підхід, замкнені цикли, промисловий симбіоз, циркулярна бізнес-модель, вторинна сировина, екодизайн, що дозволило встановити взаємозв'язок між ними;

визначено, що циркулярна економіка виступає не лише концептуальним продовженням ідей сталого розвитку, а й практичним інструментом їх реалізації у деревообробній галузі;

визначено, що стратегічні орієнтири розвитку деревообробної галузі реалізуються через циркулярний підхід, шляхом впровадження циркулярних бізнес-моделей та технологічних рішень;

доведено доцільність впровадження каскадування у деревообробній галузі. Узагальнено чинники, що впливають на впровадження касадно-циркулярної моделі в деревообробній галузі: політичні, економічні, технологічні та екологічні;

підтверджено гіпотезу, що удосконалення управління розвитком деревообробної галузі на засадах циркулярної економіки повинно відбуватися як на матеріальному, так і енергетичному каскаді шляхом впровадження циркулярних бізнес-моделей, покращення переробки відходів деревини, збільшувати виробництво продукції, яка є конкурентоспроможною на зовнішньому ринку;

визначено, що в Україні необхідно інтенсифікувати переробку відходів з деревини на найнижчому (енергетичному) каскаді, що дозволить забезпечити енергетичну безпеку та децентралізацію генерації, зменшити обсяги відходів, що утилізуються на звалищах;

запропоновано структурно-логічну схему оцінки конкурентних переваг продукції деревообробної галузі країни, яка складається з: інтегральної оцінки конкурентних переваг продукції деревообробної галузі країни, комплексних показників, індексів *RCA* та *CTB* розрахованих для продукції деревообробної галузі в розрізі рівнів каскаду;

узагальнено особливості застосування циркулярних бізнес-моделей: циркулярних ланцюгів постачання, відновлення ресурсів, подовження життєвого циклу продукту, платформи спільного використання, «продукт як послуга», дизайн без відходів. Здійснено класифікацію циркулярних бізнес-моделей в деревообробній галузі за видом каскаду;

визначено, що ключовими бар'єрами, що стримують формування циркулярних бізнес-моделей у деревообробній галузі України є: нормативно-правові, технічні, економічні, соціально-культурні;

розроблено структурно-логічну схему оцінки стану деревообробної галузі

України та країн світу на засадах каскадної циркулярності, яка поєднує такі елементи: ресурси, матеріали, первинна переробка деревини, вторинна переробка деревини, енергетичне використання біомаси;

Здобувачем *на методичному рівні* отримано такі основні наукові результати:

запропоновано організаційний підхід формалізації прийняття управлінських рішень, щодо впровадження каскадно-циркулярного підходу у деревообробній галузі, що включає такі етапи: ідентифікацію основних змістовних детермінант циркулярності в деревообробній галузі; оцінювання рівня розвитку деревообробної галузі України та країн світу на засадах каскадно-циркулярного підходу; визначення пріоритетних напрямів розвитку деревообробної галузі України у повоєнний період;

запропоновано організаційний підхід до формування напрямів підвищення використання деревини як джерела енергії в Україні, який включає послідовність етапів: оцінку стану світового лісового господарства країн світу, визначення ступеню використання енергетичного потенціалу деревини в світі та Україні, розробку сценарію підвищення використання паливного потенціалу деревини в Україні;

удосконалено методичний підхід до визначення напрямів інтенсифікації переробки відходів з деревини, який ґрунтується на розробленому сценарії підвищення використання паливного потенціалу деревини в Україні, що дозволяє оптимізувати баланс залучення відходів з деревини в енергетичні та матеріальні цикли;

дістав подальшого розвитку методичний інструментарій до обґрунтування структурних трансформацій деревообробної галузі, що ґрунтується на виробничо-продуктовій схемі циркулярного підходу і передбачає інтегральну оцінку конкурентоспроможності видів продукції деревообробної галузі України та країн світу та розрахунку індексів *RCA* та *CTB* в розрізі рівнів каскадного використання деревини;

отримав подальшого розвитку методичний підхід до інтегральної оцінки рівня каскадності деревообробної галузі країн світу, який передбачає її проведення по таких складових: сталість ресурсної бази, ефективність первинної переробки деревини, використання вторинно та рекуперованої сировини, енергетичне використання біомаси, що дозволяє визначити диспропорції між матеріальними та енергетичними каскадами в деревообробній галузі;

дістав подальшого розвитку методичний підхід до обґрунтування напрямів структурних перетворень в деревообробній галузі України, що поєднує міжгалузеве моделювання, матричний аналіз прямих і повних витрат та операціоналізацію R-принципів циркулярної економіки, що дозволяє обґрунтувати напрями структурних змін, які здатні забезпечити випереджальне зростання валової доданої вартості без нарощування системного ресурсного навантаження, що визначає його наукову та прикладну значущість.

Здобувачем *на емпіричному рівні* одержано такі наукові результати:

проведений бібліометричний аналіз публікацій, що індексуються в базі даних Scopus, із використанням інструментарію VOSviewer v. 1.6.20 дозволив виділити основні кластери публікацій у сфері управління розвитком деревообробної галузі на засадах циркулярної економіки: сталий розвиток і циркулярна економіка, технології, енергетичний перехід, управління. Найбільш вживаними ключовими словами в публікаціях з управління розвитком деревообробною галуззю на засадах циркулярної економіки є: деревина, біомаса, деревні відходи, сталий розвиток, циркулярна економіка, життєвий цикл, ефективність;

порівняння динаміки світового та українського ринків продукції деревообробної галузі за показниками: обсяг виробництва, експорт, імпорт, внутрішнє споживання, експортоорієнтованість та імпортозалежність дозволив виявити, що за аналізований період відбулося суттєве зниження об'ємів ринків продукції деревообробної галузі України з низькою часткою доданої вартості та помірне зростання ринків продукції з високою часткою доданої вартості;

аналіз світової динаміки лісозаготівлі, лісопереробки та використання деревини як палива виявив розбіжності у світових тенденціях щодо темпів зміни частки виробництва паливної деревини, деревних пелет та брикетів;

сформовано сценарій підвищення використання паливного потенціалу деревини в Україні. Визначено, що реалізація сценарію місцевої переробки паливної деревини та відходів лісопильного і деревообробного виробництва на паливні пелети, брикети та інші агрегати сприяє підвищенню енергетичної безпеки, створює додаткові робочі місця, сприяє розвитку малого бізнесу;

за результатом оцінки конкурентоспроможності продукції деревообробної галузі України в розрізі каскадного використання деревини зроблено висновок, що продукція деревообробної галузі країни є конкурентоспроможною на зовнішніх ринках (11-е місце серед 36-и досліджуваних країн світу). Однак, досягнутий рівень конкурентоспроможності продукції деревообробної галузі України ґрунтується на високих рівнях конкурентоспроможності продукції, яка входить до низького та середнього рівня каскадного використання деревини;

аналіз стану деревообробної галузі показав, що структура використання деревини в Україні залишається переважно сировинно-енергетичною: понад половину всієї заготовленої деревини (54,5 %, 6-е місце серед 36-ти досліджуваних країн світу) використовується як паливо, що спричиняє значну втрату потенційної доданої вартості на нижчих етапах каскаду;

здійснено інтегральну оцінку рівня каскадності деревообробної галузі України та країн світу. Україна зі значенням інтегрального показника 0,2870 посіла 24-е місце серед 36-ти досліджуваних країн, та увійшла до групи країн із низьким рівнем каскадності деревообробної галузі. Найкращі позиції Україна мала за компонентою «Енергетичне використання біомаси», та низькі позиції – «Сталість ресурсної бази», «Ефективність первинної переробки» та «Використання вторинної та рекуперованої сировини».

Розробки дисертанта мають практичну цінність, що підтверджується їх застосуванням у практичній діяльності ТОВ «Е.М.А.», яким використовується

методичний підхід до оцінювання каскадного використання деревини, що засвідчує довідка № А26-025 від 20.03.2026 р.; у практичній діяльності Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області – Регіонального відділення всеукраїнської громадської організації «Український союз промисловців і підприємців», яким використовуються науково-практичні рекомендації щодо оптимізації бізнес-процесів у деревообробній промисловості в умовах циркулярної економіки, оцінки стану переробки деревних відходів в Україні та країнах світу та розроблені сценарії підвищення ефективності використання паливного потенціалу деревини в Україні; у практичній діяльності ТОВ «Кроноспан ЮА», яким використовується методичний інструментарій до обґрунтування структурних трансформацій деревообробної галузі, що засвідчує довідка № 01/01/23 від 03.01.2023 р.

9. Дисертація «Теоретичні аспекти управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки» Перепеліцина Григорія Борисовича виконана із дотриманням принципів академічної доброчесності. Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використано тільки ті ідеї, положення і розрахунки, які є результатом особистих наукових пошуків автора. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

10. Загальний висновок. Дисертаційна робота Перепеліцина Григорія Борисовича на тему «Теоретичні аспекти управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо управління розвитком підприємств деревообробної галузі.

Проведені дослідження характеризують Перепеліцина Григорія Борисовича як кваліфікованого та зрілого науковця, здатного проводити теоретичні та практичні дослідження в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» на високому рівні. Дисертант володіє методологією наукового пошуку та має широкий науковий кругозір.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані, отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою, матеріал дослідження викладено грамотно, логічно, інструментарій дослідження використано коректно.

Подана дисертаційна робота «Теоретичні аспекти управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки» Перепеліцина Григорія Борисовича відповідає спеціальності 073 «Менеджмент», відповідає вимогам, що висуваються до дисертаційних робіт на

здобуття ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6,7,8 і 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21.03.2022, №502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024).

Дисертаційна робота Перепеліцина Григорія Борисовича на тему «Теоретичні аспекти управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки» рекомендується до публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктор філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

11. Рішенням розширеного засідання відділу промислової політики та енергетичної безпеки Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 8 від 10.08.2026 р.)

УХВАЛИЛИ:

11.1. Затвердити Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Перепеліцина Григорія Борисовича на тему «Теоретичні аспекти управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент».

11.2. Рекомендувати дисертаційну роботу Перепеліцина Григорія Борисовича на тему «Теоретичні аспекти управління розвитком деревообробної галузі України на засадах циркулярної економіки» до подальшого публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 «Менеджмент» після її утворення рішенням Вченої Ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України та введення в дію відповідного наказу.

Головуюча на засіданні
завідувач відділу промислової політики
та енергетичної безпеки,
д.е.н., ст. дослідник

Тетяна САЛАШЕНКО

10 серпня 2026 р.

Підпис засвідчую
Учений секретар
Науково-дослідного центру
індустріальних проблем розвитку
НАН України

Надія БЄЛІКОВА

